

กรมส่งเสริมการเกษตร

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

เกษตรกรเข้มแข็ง ภาคเกษตรไทยยั่งยืน

ข่าวเตือนการระบาดของศัตรูพืช

ปีที่ 13 ฉบับที่ 38 วันที่ 23 กันยายน 2569

ด้วงหมัดผักแถบลาย

เตือนเกษตรกรผู้ปลูกพืชตระกูลกะหล่ำและผักกาดในทุกระยะการเจริญเติบโต (เช่น ค่น้ำ กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บรอกโคลี กวางตุ้ง ผักกาดขาว ผักกาดหอม ฯลฯ) ฝ้าระวังการระบาดของด้วงหมัดผักแถบลาย โดยจะเริ่มระบาดมาจากบริเวณรอบแปลงปลูก ซึ่งมีวัชพืชที่ด้วงหมัดผักแถบลายใช้เป็นอาหารและพืชอาศัย เช่น ผักเสี้ยน ผักเสี้ยนผี ผักเบี้ยหิน ผักบุ้งนา ซึ่งเป็นแหล่งอาหารและพืชอาศัยได้ ด้วงหมัดผักแถบลายจะอพยพเข้ามาในแปลงปลูกเมื่อถึงฤดูเพาะปลูก เพราะเป็นแหล่งอาหารที่อุดมสมบูรณ์ เมื่อสิ้นสุดการเพาะปลูก เก็บเกี่ยวผลผลิต และรื้อแปลง ทำให้ขาดแหล่งอาหาร ด้วงหมัดผักแถบลายจะอพยพออกไปอาศัยวัชพืชเป็นแหล่งอาหารแทน และจะอพยพกลับเข้ามาเมื่อเริ่มการเพาะปลูกครั้งต่อไป ดังนั้น เกษตรกรควรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ หากพบการเข้าทำลายขอให้รีบดำเนินการควบคุมและป้องกันกำจัดก่อนเกิดการระบาดรุนแรง หรือสามารถขอคำแนะนำได้ที่สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานเกษตรจังหวัดใกล้บ้าน

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Phyllotreta striolata*

ชื่ออื่น ๆ ด้วงหมัดกระโดด หรือ ตัวกระเจ้า

ลักษณะการเข้าทำลาย

ตัวอ่อนด้วงหมัดผักจะกัดกินหรือซ่อนไข่เข้าไปกินอยู่บริเวณโคนต้น หรือรากของผัก ทำให้พืชผักเหี่ยวเฉา และไม่เจริญเติบโต ในกรณีของผักกาดหัว จะทำให้รากแฉะแกร็นเสียหาย เมื่อรากของผักถูกทำลายมากๆ อาจตายได้ ตัวเต็มวัยชอบกัดผิวด้านล่างของใบทำให้ใบเป็นรูพรุน รอยค่อนข้างกลม ขนาดใกล้เคียงกัน หากระบาดรุนแรงจะทำให้ใบเป็นรูพรุนทั่วทั้งใบ กัดกินกลีบดอก และผิวลำต้นด้วย ด้วงหมัดผักแถบลายชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่มๆ ตัวเต็มวัยเมื่อตกใจหรือถูกรบกวนจะกระโดด และสามารถบินได้ไกล

แนะนำวิธีการป้องกันกำจัด ดังนี้

1. ทำความสะอาดในแปลง และบริเวณรอบแปลงปลูก อย่าให้มีวัชพืชที่ด้วงหมัดผักใช้เป็นอาหารและพืชอาศัย รวมถึงเป็นแหล่งแพร่พันธุ์
2. ไถพรวนหน้าดินตากแดดหลังการเก็บเกี่ยวเป็นเวลาอย่างน้อย 1 สัปดาห์ก่อนเริ่มปลูกรอบต่อไป เพื่อทำลายหนอนและดักแด้ที่อาศัยอยู่ในดิน หรือเปลี่ยนมาปลูกพืชที่ด้วงหมัดผักไม่ชอบจะเป็นการช่วยลดการระบาด
3. ใช้ไส้เดือนฝอย (*Steinernema carpocapsae*) อัตรา 50 ล้านตัวต่อน้ำ 20 ลิตร โดยพ่นหรือราดลงดินก่อนปลูกหลังการให้น้ำ และพ่นทุก 7 วันหลังปลูก
4. ใช้สารกำจัดแมลงพ่นเมื่อพบการระบาดโดยเลือกใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งผสมน้ำ 20 ลิตร ดังนี้

- ไพโรนิล 5% SC อัตรา 50 มิลลิลิตร
- ไดโนทีฟูแรน 10% WP อัตรา 40 กรัม
- โทลเฟนไพเรต 16% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร
- โปรฟีโนฟอส 50% EC อัตรา 50 มิลลิลิตร
- อะซีทามิพริด 20% SP อัตรา 30 กรัม
- คาร์บาริล 85% WP อัตรา 60 กรัม

ควรพ่นสารสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์เพื่อชะลอการสร้างความต้านทานต่อสารกำจัดแมลง

ที่มา : กรมวิชาการเกษตร

ที่ปรึกษา : นางสาวสุนา ลิมาสถัญญ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช

เรียบเรียงและบรรณาธิการ : นางสาวกันยากร อุทัย นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

